

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

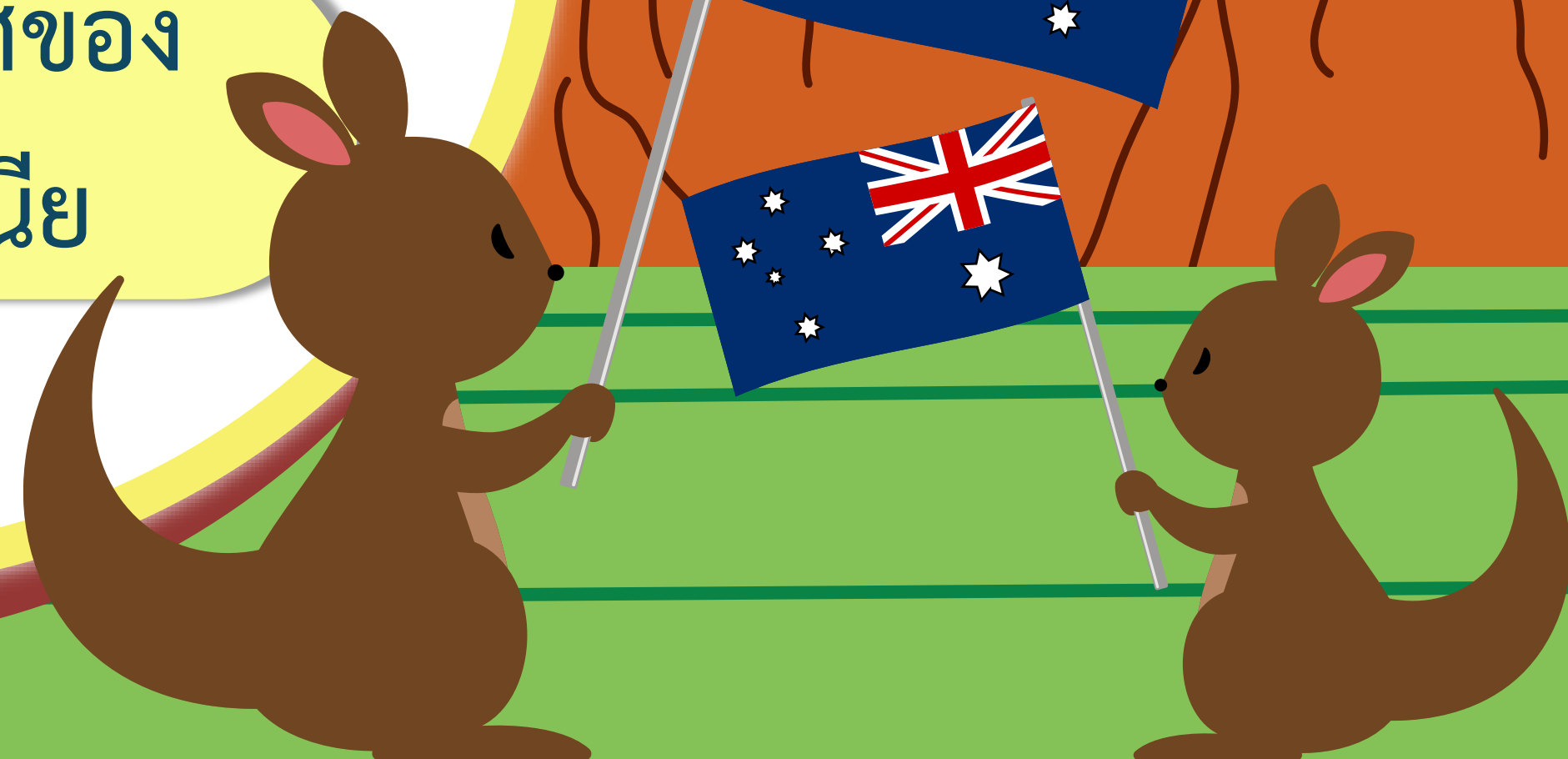
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

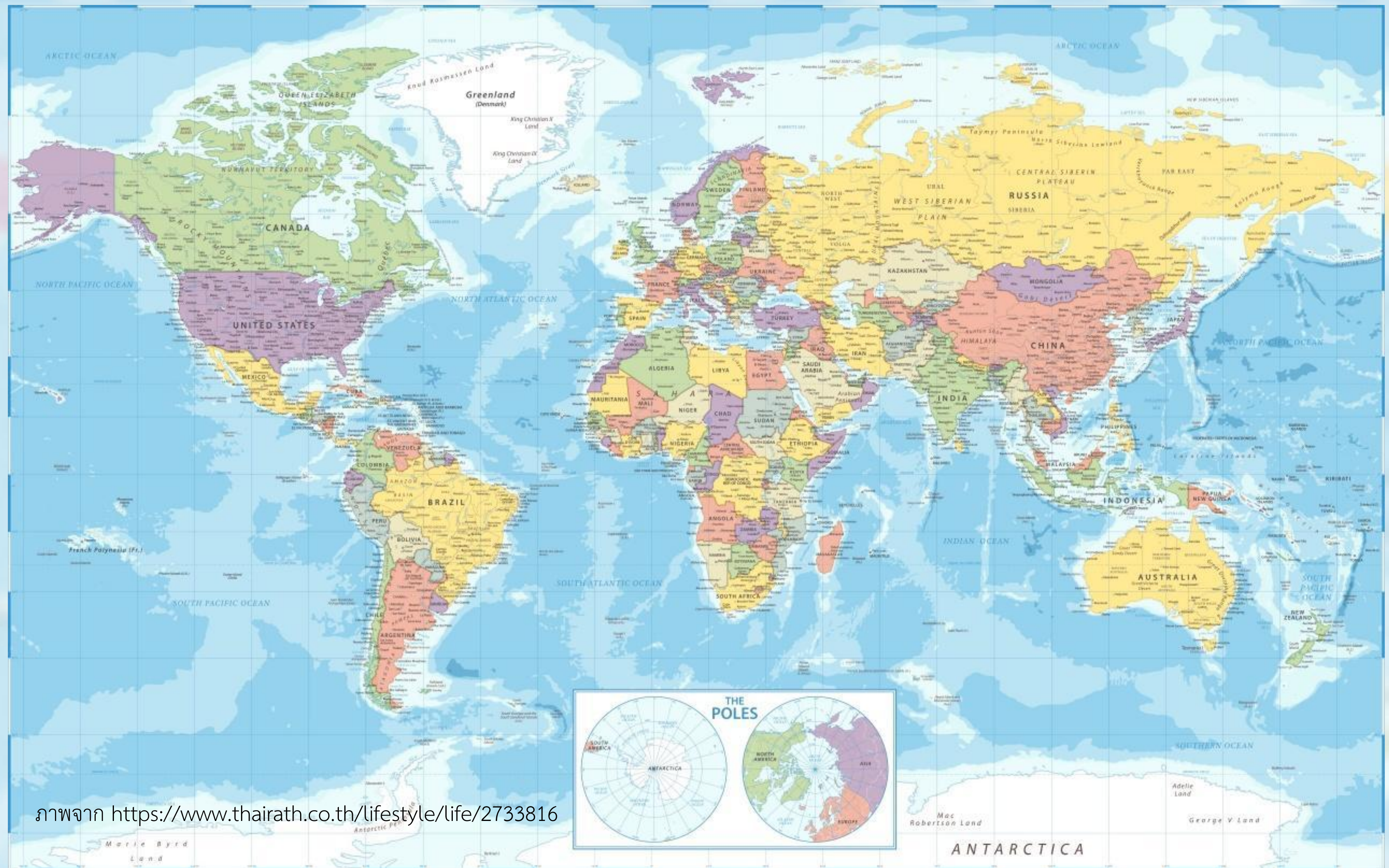
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ท่องไปในออสเตรเลียและโอเชียเนีย

เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศของ

ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

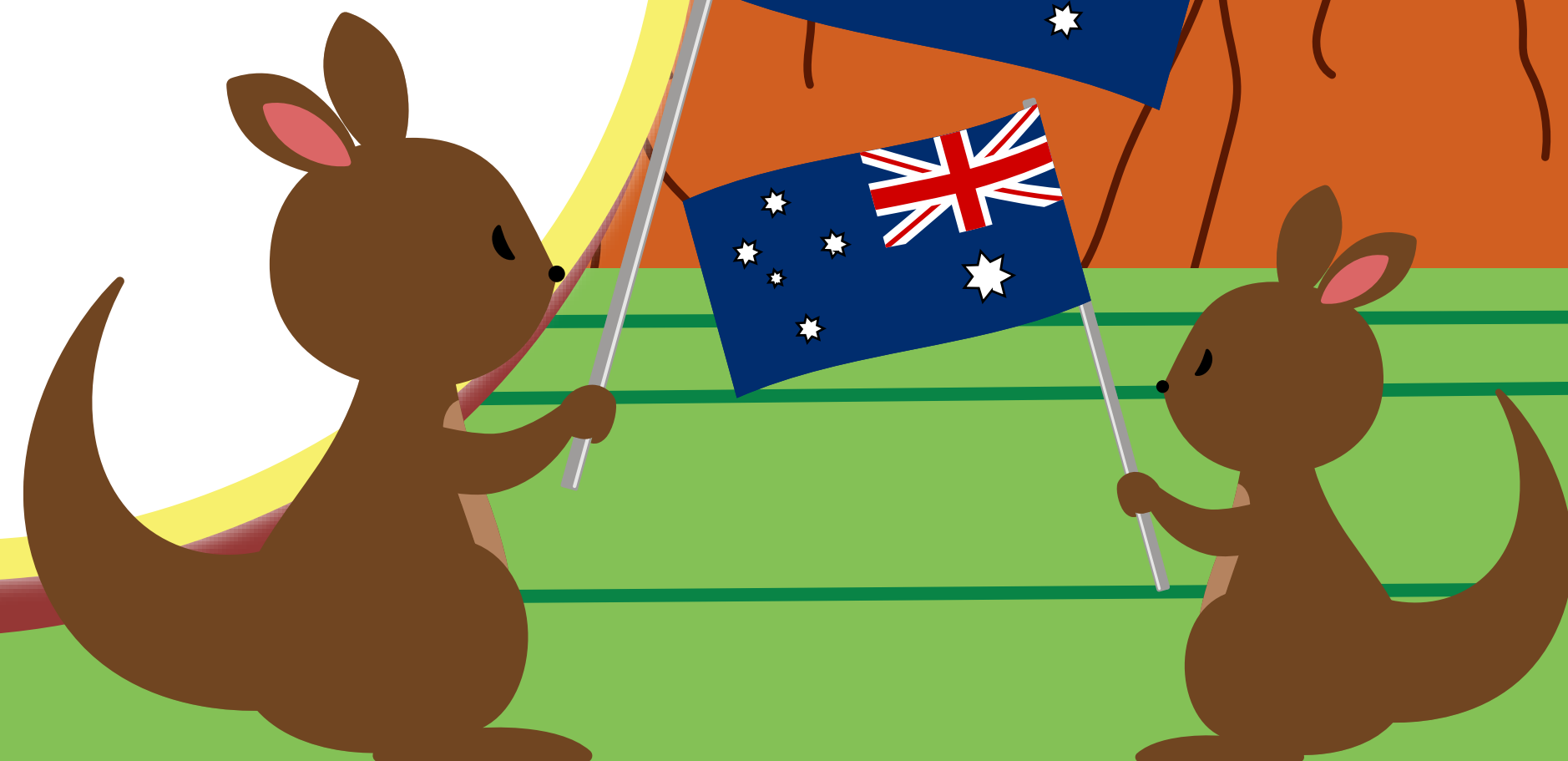
ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

ภาพจาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2733816>

เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศ
ของทวีปออสเตรเลียและ
โอเชียเนีย

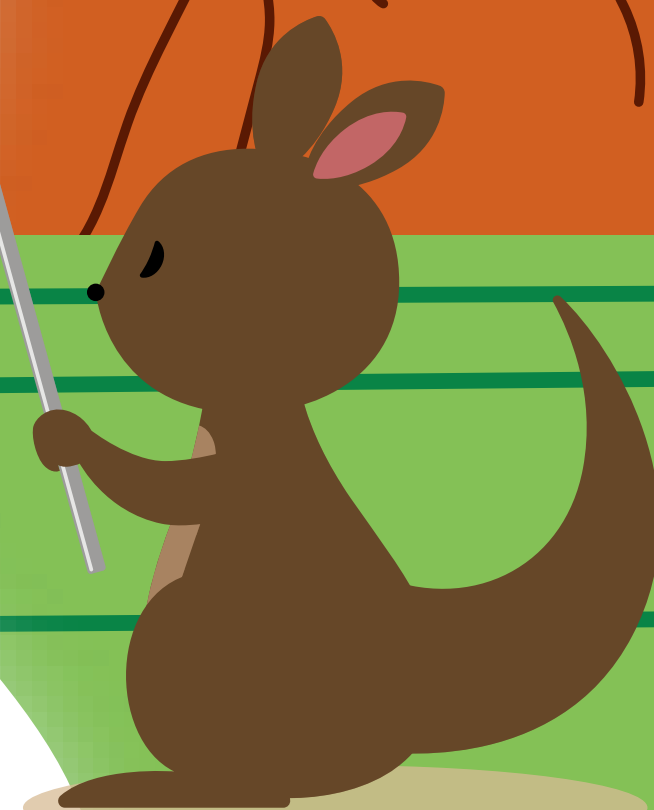

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายลักษณะภูมิประเทศหลักของ
ออสเตรเลียและหมู่เกาะโอเชียเนีย จำแนก
ลักษณะภูมิอากาศและสาเหตุที่ทำให้แตกต่างกัน
และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศ
ภูมิอากาศ กับการตั้งถิ่นฐานของผู้คนได้อย่าง
ถูกต้องและเป็นระบบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

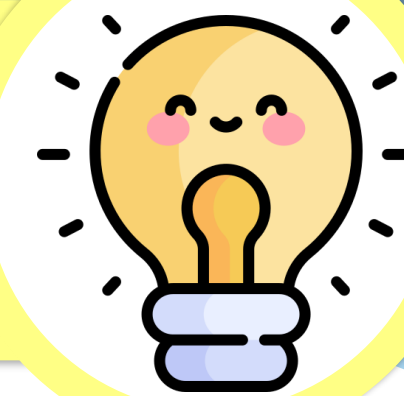

ด้านทักษะและกระบวนการ

ใช้แผนที่ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลภูมิประเทศและ
ภูมิอากาศ จัดทำตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และการตั้งถิ่นฐาน
ของผู้คน พร้อมทั้งสรุปข้อมูล และนำเสนอ
หน้าชั้นเรียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

เห็นความสำคัญของภูมิประเทศและภูมิอากาศต่อเศรษฐกิจ
และสังคม

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

ใช้แผนที่เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลภูมิประเทศและภูมิอากาศ จัดทำ
ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และ
การตั้งถิ่นฐานของผู้คน พร้อมทั้งสรุปข้อมูล และนำเสนอ
หน้าชั้นเรียนได้เห็นความสำคัญของภูมิประเทศและภูมิอากาศต่อ
เศรษฐกิจและสังคม

๑. ทะเลทรายซิมป์สัน ที่กว้างใหญ่ในออสเตรเลีย

ภาพจาก Shutterstock โดย Danskiess Photography

๒. ป่าฝนเขตร้อนในหมู่เกาะโปลินีเซีย

๓. อุทยานแห่งชาติตองกาโร ในนิวซีแลนด์

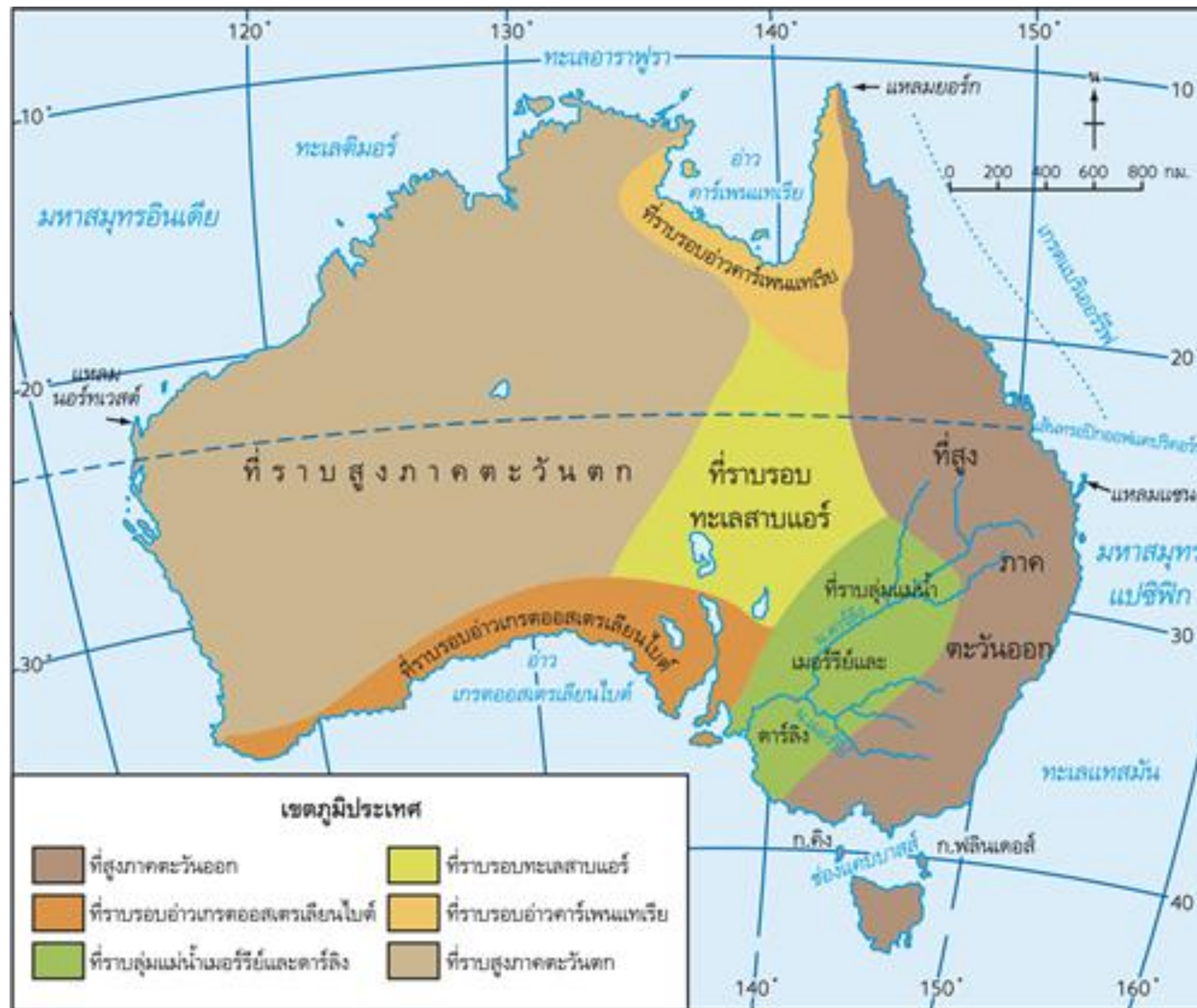

ภาพจาก Shutterstock โดย Filip Fuxa

นักเรียนคิดว่าเพราะอะไร
ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนียถึงมีทั้งพื้นที่
แห้งแล้งและป่าฝน

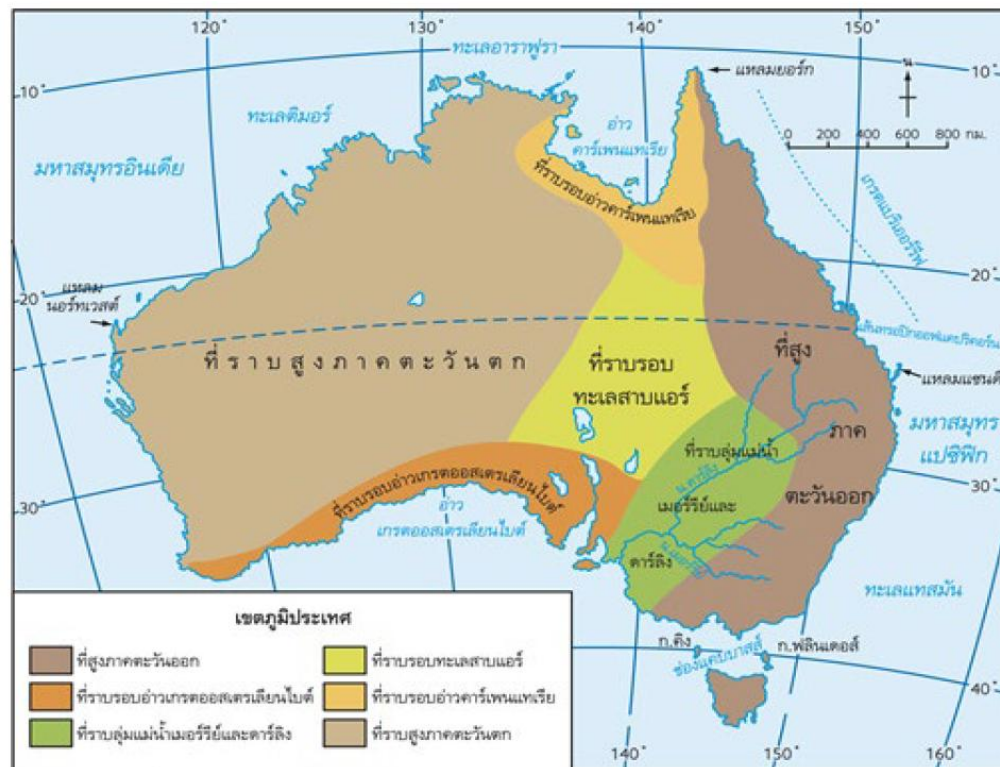

๑. ใช้ข้อมูลจาก ใบความรู้
๒. จัดข้อมูลลงใน ใบงาน
๓. เขียนสรุปเป็น คำสั้น ๆ

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักออสเตรเลีย

แผนที่แสดงเขตภูมิประเทศของประเทศออสเตรเลีย
ที่มา: The New Encyclopedia Britannica, vol. 14, p. 402.

๑. ลักษณะภูมิประเทศของแผ่นดินใหญ่ออสเตรเลีย

ภูมิประเทศของออสเตรเลียแบ่งออกเป็น ๓ เขตสำคัญ

๑. เขตที่ราบสูงด้านตะวันตก (Western Plateau)

- ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ สองในสาม ของออสเตรเลีย
- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น ทะเลทราย และ ที่ราบแห้งแล้ง เช่น ทะเลทรายซิมป์สัน (Simpson Desert)
- ประชากรหนาแน่นน้อยมาก เนื่องจากขาดแหล่งน้ำถาวรและฝนตกน้อย

๑.๒ เขตที่ราบภายในตอนกลาง (Central Lowlands)

- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น ที่ราบลุ่มแม่น้ำ เช่น แม่น้ำเมอร์เรย์ (Murray River) และ แม่น้ำดาร์ลิง (Darling River)
- เหมาะกับ การเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ เพราะมีน้ำจากแม่น้ำสายสำคัญ
- ประชากรอาศัยกระจายอยู่รอบ ๆ แหล่งน้ำและใช้แม่น้ำเพื่อการคมนาคม

๑.๓ เขตภูเขาด้านตะวันออก (Eastern Highlands)

- เรียกอีกชื่อว่า Great Dividing Range
- เป็นพื้นที่สูงชัน มีภูเขาและที่ราบสูงตลอดแนวฝั่งตะวันออก
- มีฝนตกชุกในบางพื้นที่ โดยเฉพาะแถบชายฝั่ง
- เมืองใหญ่ เช่น ซิดนีย์ และ บริสเบน ตั้งอยู่ในเขตนี้ เพราะใกล้ทะเล น้ำอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน

๒. ลักษณะภูมิประเทศของนิวซีแลนด์และหมู่เกาะโอเชียเนีย

๒.๑ นิวซีแลนด์

- แบ่งเป็น เกาะเหนือ และ เกาะใต้
- เกาะเหนือมีภูเขาไฟและบ่อน้ำพุร้อนมาก
- เกาะใต้มีภูเขาสูง ปกคลุมด้วยหิมะ และมีธารน้ำแข็ง
- นิวซีแลนด์มีภูมิประเทศที่หลากหลาย ทำให้เหมาะแก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

๒.๒ หมู่เกาะโอเชียเนีย

ประกอบด้วย ๓ กลุ่มหลัก:

๑. เมลาเนเชีย เกาะใหญ่ ป่าเขียวชอุ่ม เช่น ปาปัวนิวกินี
๒. ไมโครนีเชีย เกาะเล็ก กระจายตัวกลางมหาสมุทร เช่น กวม
๓. โปลิเนเชีย หมู่เกาะมากกว่า ๑,๐๐๐ เกาะ เช่น ฮาวาย ซามัว และตองกา

สังเกต เกาะเล็กในโอเชียเนียบางแห่งมีพื้นที่จำกัด น้ำจืดน้อย และเสี่ยง พายุไซโคลน ทำให้คนอาศัยอยู่กระจุกตัว

๓. ลักษณะภูมิอากาศของออสเตรเลียและโอเชียเนีย

๓.๑ ออสเตรเลีย

- เขตแห้งแล้งและทะเลทราย พบบริเวณภายในประเทศ ฝนน้อยมาก
- เขตชายฝั่งตะวันออก มีฝนตกชุก เหมาะแก่การเพาะปลูก
- เขตป่าฝนเขตร้อน ทางตอนเหนือ มีความชื้นสูง
- เขตหนาวเย็น พบที่แทสมเนียและบางส่วนของนิวเซาท์เวลส์

๓.๒ หมู่เกาะโอเชียเนีย

- ส่วนใหญ่เป็น ภูมิอากาศร้อนชื้น เพราะอยู่ในเขตร้อน
- ฝนตกตลอดปีและมีพายุไซโคลนเกิดบ่อย
- พื้นที่บางแห่งเสี่ยงต่อ น้ำท่วม และ การกัดเซาะชายฝั่ง

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และการตั้งถิ่นฐาน

๔.๑ แผ่นดินใหญ่ออสเตรเลีย

เขตที่ราบสูงด้านตะวันตก (Western Plateau)

ภูมิประเทศ ทะเลทรายกว้างใหญ่ แห้งแล้ง

ภูมิอากาศ ร้อนจัด ฝนน้อยมาก

การตั้งถิ่นฐาน ประชากรอาศัยน้อยมาก ส่วนใหญ่กระจุกตัวใกล้เมืองแร่หรือแหล่งน้ำ

สาเหตุ ขาดแหล่งน้ำถาวร ดินไม่อุดมสมบูรณ์ เหมาะกับอุตสาหกรรมเหมืองแร่มากกว่าการเกษตร

เขตที่ราบภายในตอนกลาง (Central Lowlands)

ภูมิประเทศ ที่ราบลุ่มแม่น้ำเมอร์เรย์และดาร์ลิง

ภูมิอากาศ ฝนปานกลางถึงน้อย แต่มีแม่น้ำหล่อเลี้ยง

การตั้งถิ่นฐาน ประชากรอยู่กระจุกตามแหล่งน้ำหลัก เน้นการเกษตร เช่น การปลูกข้าวสาลี และการเลี้ยงสัตว์

สาเหตุ มีน้ำจากแม่น้ำสำคัญ ช่วยสนับสนุนการเพาะปลูกและคมนาคม

เขตภูเขาด้านตะวันออก (Eastern Highlands)

ภูมิประเทศ พื้นที่สูงชัน มีภูเขาและที่ราบสูง

ภูมิอากาศ ชื้น ฝนตกมาก โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเล

การตั้งถิ่นฐาน เมืองใหญ่ เช่น ซิดนีย์ บริสเบน และเมลเบิร์น ตั้งอยู่บริเวณนี้

สาเหตุ ดินอุดมสมบูรณ์ น้ำเพียงพอ และใกล้ชายฝั่ง เหมาะแก่การเกษตรและการพัฒนาเมือง

๔.๒ นิวซีแลนด์

ภูมิประเทศ มีทั้งภูเขาไฟ บ่อน้ำพุร้อน ธารน้ำแข็ง และที่ราบชายฝั่ง

ภูมิอากาศ ส่วนใหญ่เย็นสบาย ฝนตกสม่ำเสมอ

การตั้งถิ่นฐาน เมืองใหญ่ เช่น เวลลิงตัน และโอ๊คแลนด์ ตั้งอยู่ตามชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์

สาเหตุ ความอุดมสมบูรณ์ของดินและสภาพภูมิอากาศเอื้อต่อการเกษตร ปศุสัตว์ และการท่องเที่ยว

๔.๓ หมู่เกาะโอเชียเนีย

กลุ่มเมลานีเชีย (เช่น ปาปัวนิวกินี ฟิจิ วานูอาตู)

ภูมิประเทศ เกาะใหญ่ ป่าเขียวชอุ่ม

ภูมิอากาศ ร้อนชื้น ฝนตกมาก

การตั้งถิ่นฐาน ชุมชนตั้งอยู่รอบชายฝั่งที่มีที่ราบเหมาะแก่การเพาะปลูกและจับปลา

กลุ่มไมโครนีเชีย (เช่น กวม หมู่เกาะมาร์แชลล์)

ภูมิประเทศ เกาะเล็ก พื้นที่จำกัด

ภูมิอากาศ ร้อนชื้น ฝนตกปานกลางถึงมาก

การตั้งถิ่นฐาน ประชากรอาศัยกระจุกตัวใกล้ชายฝั่งเพื่อการประมงและคมนาคม

กลุ่มโพลินีเชีย (เช่น ฮาวาย ซามัว ตองกา)

ภูมิประเทศ เกาะภูเขาไฟและเกาะปะการังขนาดเล็ก

ภูมิอากาศ ร้อนชื้น ฝนตกบ่อย และมีพายุไซโคลน

การตั้งถิ่นฐาน คนอาศัยกระจุกในพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์และปลอดภัยจากพายุ

ใบงานที่ ๒

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และการตั้งถิ่นฐาน

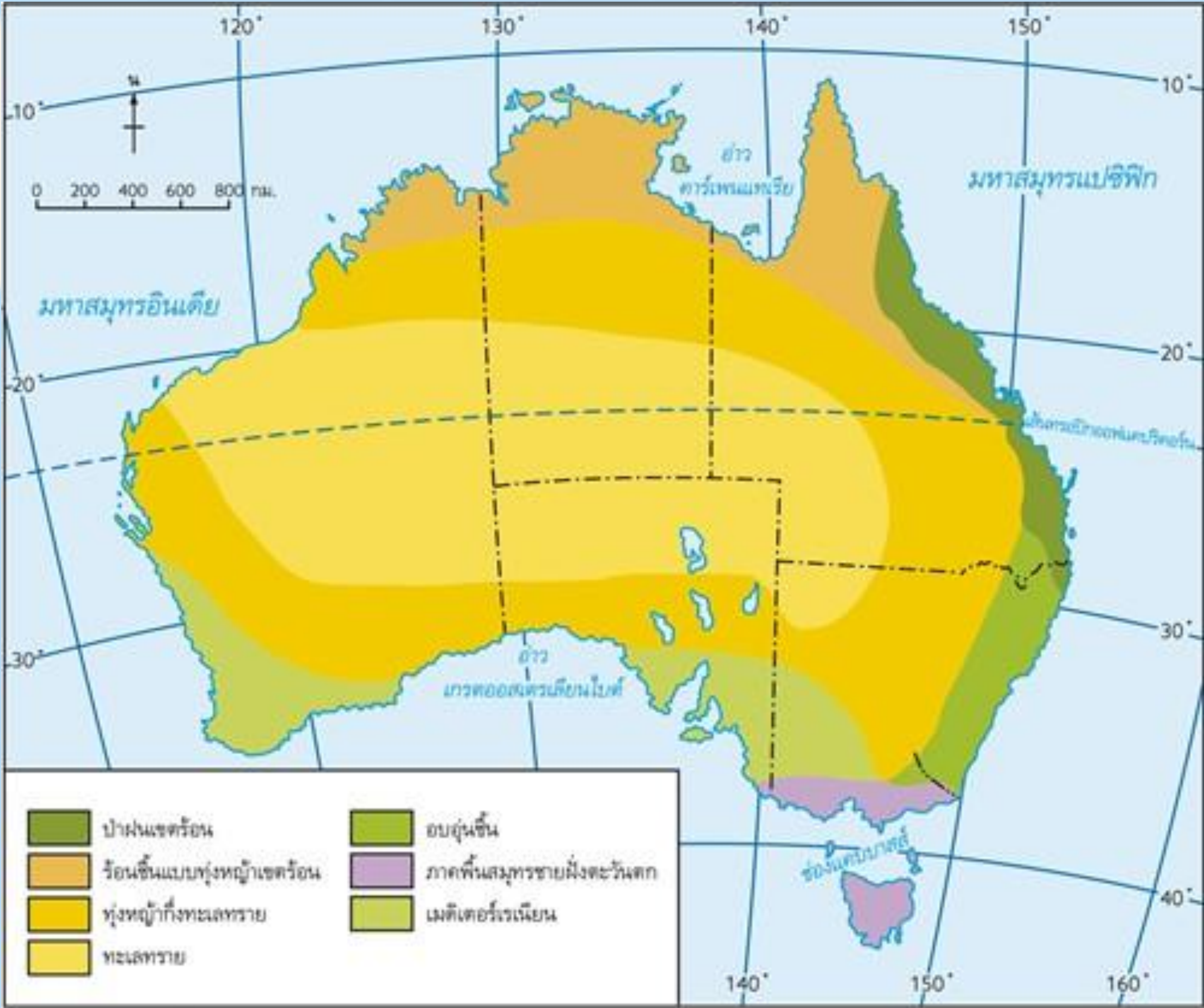

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และการตั้งถิ่นฐาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ท่องไปในออสเตรเลียและโอเชียเนีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศของทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

คำชี้แจง

ภูมิประเทศ/พื้นที่	ภูมิอากาศที่เกี่ยวข้อง	ผลต่อการตั้งถิ่นฐานของผู้คน
๑. เขตที่ราบสูงด้านตะวันตก		
๒. เขตที่ราบภายในตอนกลาง		
๓. เขตภูเขาด้านตะวันออก		
๔. นิวซีแลนด์		
๕. หมู่เกาะโอเชียเนีย		

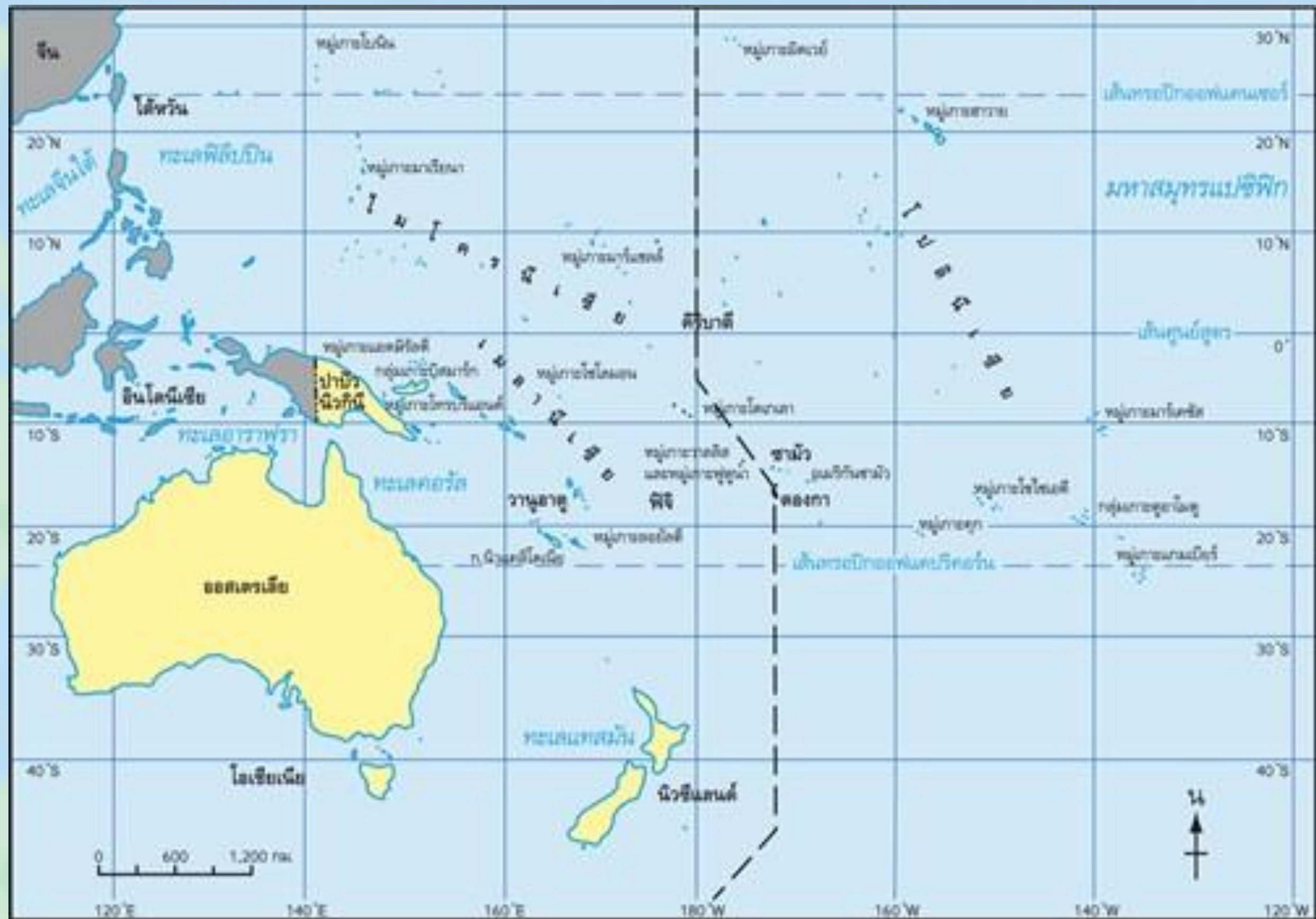
ภาพจาก <https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/32014>

แผนที่แสดงเขตภูมิอากาศของประเทศออสเตรเลีย
ที่มา: Grolier Academic Encyclopedia vol. 2, 1991, p. 332.

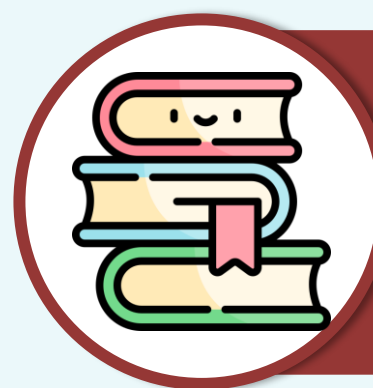
ภาพจาก <https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/32014>

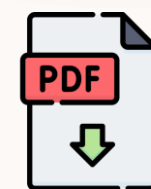
ดินแดนต่าง ๆ ในโอเชียเนีย

ที่มา: Lands and Peoples vol. 2, 1993, p. 521.

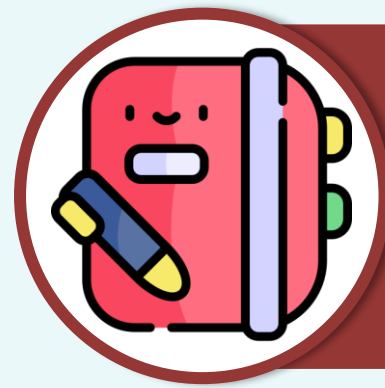

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและ เศรษฐกิจสำคัญของ ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

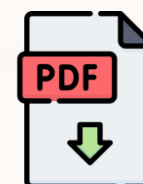

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและเศรษฐกิจ
- ๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง ภูมิอากาศของทวีปออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
- ๓) บัตรการ์ด

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑